

MS – 092

- 9 -

**II Semester B.C.A. Examination, May/June 2014
(Fresh + Repeaters) (2011-12 and Onwards)
SANSKRIT LANGUAGE – II
Mitralabha (1-4 Stories) and Comprehension**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

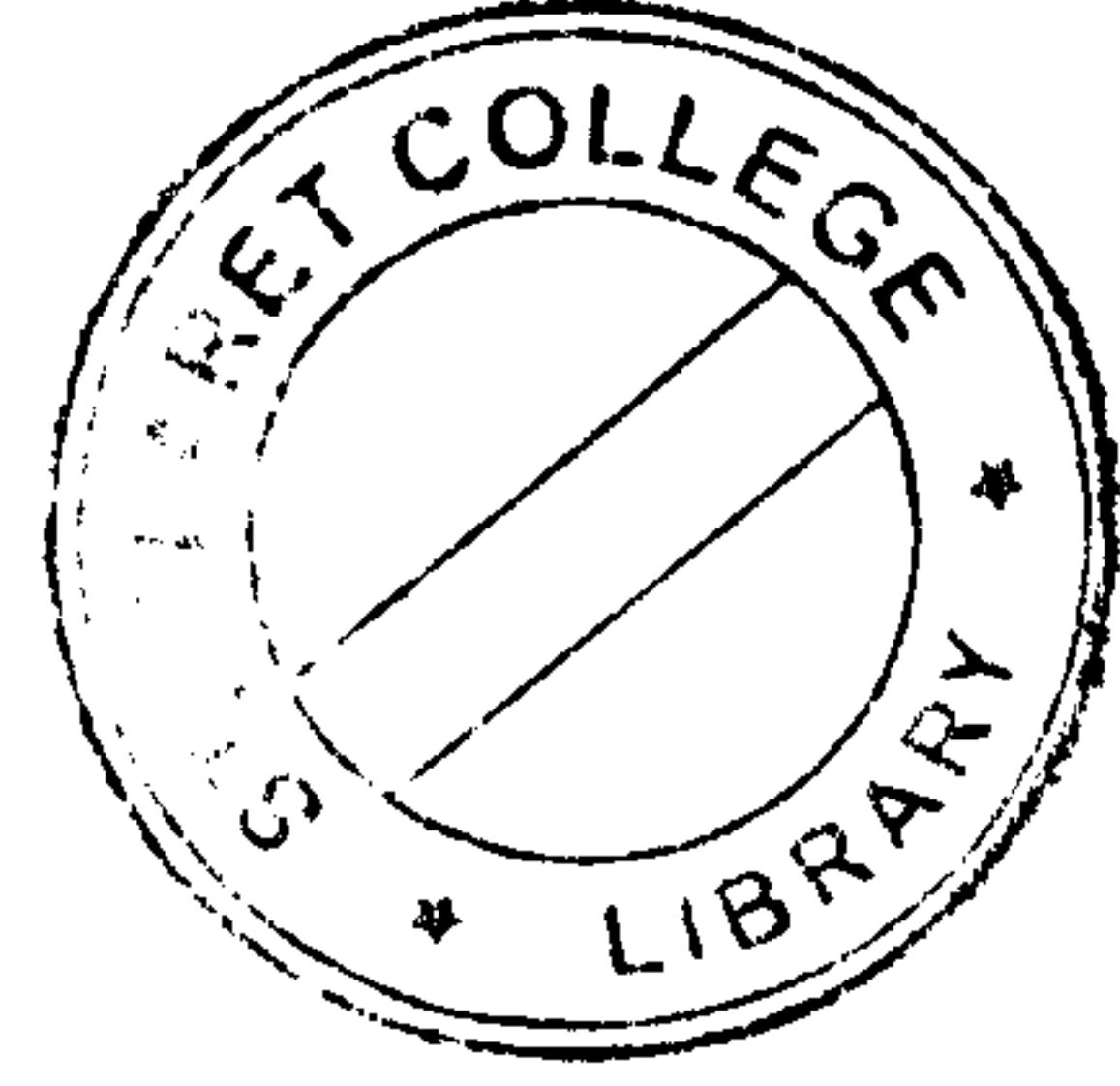
Instructions: 1) Answer in **Sanskrit, Kannada or English.**
2) Q. No. I and VI should be answered in **Sanskrit only.**

I. दशप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत । (10×1=10)

ಹತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer any ten questions in Sanskrit.

- 1) हितोपदेशस्य कर्ता कः ?
- 2) नारायण पण्डितः कस्य आश्रये आसीत् ?
- 3) लघुपतनकः कः ?
- 4) कस्मै वासः नदेयः ?
- 5) चित्राङ्गः कः ?
- 6) मूषिकराजस्य नाम किम् ?
- 7) महान् पर्कटीवृक्षः कुत्र वर्तते ?
- 8) पान्थः कुत्र पतति ?
- 9) कस्य जन्म असम्भवम् ?
- 10) षड्दोषाः के ?
- 11) केन जालं विस्तीर्णम् ?
- 12) पण्डितस्य कालं कथं गच्छति ?
- 13) मृगकाकौ कुत्र निवसतः ?
- 14) दीर्घकर्णः कः ?
- 15) वीणाकर्णः कः ?

P.T.O.

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धात्मकं उत्तरं लिखत ।

(2×12=24)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two** of the following :

1) कथा – साहित्ये प्रमुखाः ग्रन्थाः ।

ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳು.

Important works in Fable Literature.

2) “मार्जारस्यहि दोषेण हतो गृध्रो जरद्रवः” इत्युक्तिं विशदयत ।

“मार्जारस्यहि दोषेण हतो गृध्रो जरद्रवः” । ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿ.

Elucidate the statement “मार्जारस्यहि दोषेण हतो गृध्रो जरद्रवः।”.

3) कपोतानां वृत्तान्तं विवृणुत ।

ಕಪೋತಗಳ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

Explain the episode of pigeons.

III. चतुर्णां श्लोकानां अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(4×5=20)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** verses.

1) मार्जारो महिषो मेषः काकः कापुरुषस्तथा ।

विश्वासात् प्रभवन्त्येते विश्वासः तत्र नोचिताः ॥

2) अयं निजः परोवेत्ति गणना लघुचेतसाम् ।

उदारचरितानां तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥

3) भक्ष्य भक्षकयोः प्रीतिर्विपत्तेरेव कारणम् ।

शृगालात् पाशबद्धोऽसौ मृगः काके रक्षितः ॥

4) षड् दोषाः पुरुषेणेह हातव्या भूतिमिच्छता ।

निद्रा तन्द्रा भयं क्रोधः आलस्यं दीर्घसूत्रता ॥

5) काव्य-शास्त्र-विनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।

व्यसनेन च मूर्खीणां निद्रया कलहेन वा ॥

6) प्राणा यथात्मनोऽभीष्टा भूतानामपि ते तथा ।

आत्मौपन्येन भूतेषु दयां कुर्वन्ति साधवः ॥

IV. चतुर्णां वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत ।

(4×4=16)

ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any four** of the following :

- 1) अतः सर्वथाऽविचारितं कर्म न कर्तव्यम् ।
- 2) मित्र ! अकस्मादागन्तुना सह मैत्री न युक्ता ।
- 3) पतिं निर्दयमालिङ्गय हेतुरत्र भविष्यति ।
- 4) यत्रास्ते विषसंसर्गोऽमृतं तदपि मृत्यवे ।
- 5) व्यवहारेण मित्राणि जायन्ते रिपवस्तथा ।
- 6) सत्वरं त्रायस्व माम् ।

V. त्रयाणां लघु टिप्पणीः लिखत ।

(3×5=15)

ಮೂರನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any three** :

- 1) विष्णुशर्मा ।
- 2) वीणाकर्णः ।
- 3) वृद्धव्याघ्रः ।
- 4) हिरण्यकः ।
- 5) शृगालः ।

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

15

भाषायाः सम्पन्नता शब्देष्वेवाश्रिता । साकल्येन शब्दसंग्रहात्मकः ग्रन्थः कोशः इति अभिधीयते । कोशानां प्रचुरता एव भाषायाः सुसम्पन्नतां द्योतयति । संस्कृतभाषायां सन्ति बहवः कोशग्रन्थाः । तेषु अमरसिंहेन रचितः 'नामलिङ्गानुशासनं' । नाम कोश अतीव प्रसिद्धः । कृतिकारनाम्ना 'अमरकोशः' इत्येव तस्य ख्यातिः । एवमेव 'अभिधानरत्नमाला' नाम अन्यतमो कोशः । तदपि ग्रन्थकारस्य नाम्ना हलायुधकोश इति प्रकाशितः अस्ति 'वैजयन्ति' इत्यादयः कोशाः । एतेषां उपयोगः विशेषतः टीकाकारैः कृतः शब्दार्थनिश्चयप्रसङ्गेषु दरीदृश्यते ।

प्रश्नाः

- 1) कोशानां विशेषोपयोगः कुत्र दृश्यते ?
- 2) कोशद्वयानां नामनी लिखत ?
- 3) कोशानां प्रचुरता किं द्योतयति ?
- 4) कोशकारेषु सुप्रसिद्धः कः ?
- 5) भाषायाः सम्पन्नता केषु आश्रिता ?